07/05/2019

Στα αζήτητα οι προτομές των Μακεδονομάχων – Στα «Σφαγεία» η ιστορία μας

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Στα αζήτητα παραμένουν οι προτομές των Μακεδονομάχων, τρία ολόκληρα χρόνια από την ημέρα που με απόφαση της Δημοτικής Αρχής Θεσσαλονίκης ξηλώθηκαν τα αγάλματα τους από την πλατεία τους και μεταφέρθηκαν στα… Σφαγεία!

Βρίσκονται εκεί, στη σειρά, και… περιμένουν υπομονετικά πότε θα δεήσουν οι υπεύθυνοι να τα επαναφέρουν στον χώρο τους, εκτός εάν τώρα, με την υπογραφή της ντροπιαστικής Συμφωνίας των Πρεσπών, πρέπει να πετάξουμε και τις προτομές αυτών που έδωσαν τον μεγάλο αγώνα και έπεσαν υπέρ πατρίδος για να σώσουν τη Μακεδονία μας…

Ο ανδριάντας του πρωτοπόρου ιδεολόγου αγωνιστή της Μακεδονίας Ιωνος Δραγούμη και οι προτομές των Μακεδονομάχων ήταν στημένα στην πλατεία Μακεδονομάχων, στο πάρκο που διαμορφώνεται μπροστά στην Εκκλησία της Αχειροποιήτου, ανάμεσα στις οδούς Εγνατίας, Αγίας Σοφίας και Πλάτωνος.

Πάντοτε στις επετείους του Μακεδονικού Αγώνα γίνονταν οι επίσημες εκδηλώσεις της πόλης, αλλά με την έναρξη των εργασιών του μετρό και την κατασκευή του σταθμού της Αγίας Σοφίας -πριν από αρκετά χρόνια- η πλατεία μετατράπηκε σε τεράστιο εργοτάξιο του μετρό. Ετσι, αναγκαστικά τα γλυπτά έπρεπε να μεταφερθούν σε άλλον χώρο, ώσπου να γίνει το μετρό, να αναπλαστεί η πλατεία

και να ξαναστηθούν στον χώρο τους.

Μόνο που σήμερα, το 2019, και ενώ σε εκείνο τον χώρο από το 2018 υπάρχει παιδική χαρά, δώρο του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», οι Μακεδονομάχοι παραμένουν «παρκαρισμένοι» στον αύλειο χώρο του Γυμναστηρίου των Σφαγείων, ενώ είναι άγνωστο πότε θα τα επαναφέρει η καινούργια πλέον δημοτική Αρχή που θα προκύψει από τις εκλογές.

Ο παιδότοπος και η ειρωνική σήμανση που αναγράφει *«Παιδική Χαρά Πλατείας Μακεδονομάχων»*

Το ερώτημα είναι: Δεν θα μπορούσαν οι προτομές να έχουν τοποθετηθεί προσωρινά σε μια άλλη πλατεία της Θεσσαλονίκης, στην οποία θα μπορούσαμε τα τελευταία τρία χρόνια να τιμήσουμε τη μνήμη όσων απεικονίζονται, αντί να αφεθούν στη μάντρα του γυμναστηρίου;

Και η απόλυτη ειρωνεία γι’ αυτούς που αποφασίζουν: Στη βάση του ανδριάντα του Ιωνος Δραγούμη (1878-1920) διαβάζουμε: *«Αν τρέξουμε να σώσουμε τη Μακεδονία, εμείς θα σωθούμε».*

Οι αξιωματικοί που πήραν μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα ήταν πενήντα. Οι 10 από αυτούς έχασαν τη ζωή τους. Εκτός από τον Παύλο Μελά, οι υπόλοιποι ήταν:

• Ανθυπολοχαγός Σαραντέλος ή Τέλος Αγαπηνός (καπετάνιος Αγρας).

Γεννήθηκε το 1881 και καταγόταν από τους Γαργαλιάνους της Μεσσηνίας. Το 1901 αποφοίτησε από τη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων με τον βαθμό του ανθυπολοχαγού Πεζικού. Το 1906, απογοητευμένος από την αδράνεια της στρατιωτικής ζωής στην Ελλάδα, πέρασε τα σύνορα και ως επικεφαλής ενός μικρού ένοπλου σώματος έδρασε στο Βέρμιο, αλλά, κυρίως, στην περιοχή της λίμνης των Γιαννιτσών, την οποία εκκαθάρισε από τους κομιτατζήδες.

• Ανθυπολοχαγός Βλαχάκης Αντώνιος (Νάκης Λίτσας).

Γεννήθηκε το 1874 στο Γύθειο Λακωνίας. Εγκατέλειψε τις σπουδές του και έγινε στρατιωτικός. Το 1897 τραυματίστηκε βαριά στη Μάχη του Δομοκού. Το 1905 ζήτησε άδεια για να μεταβεί στο Παρίσι και να τελειοποιήσει τις στρατιωτικές σπουδές του. Ωστόσο πήγε στη Μακεδονία και από την περιοχή του Βοΐου, που ήταν το ορμητήριό του, πραγματοποίησε επιθέσεις εναντίον των κομιτατζήδων στη Σταρίτσανη και στο Εζερετς. Για καλύτερη οργάνωση του αγώνα, ήρθε στην Αθήνα και επέστρεψε στη Μακεδονία με τον Λεωνίδα Πετροπουλάκη και 75 άνδρες.

Στις 7 Μαΐου 1906, σε συμπλοκή με τους κομιτατζήδες στο χωριό Οσνίτσανη (σ.σ.: Καστανόφυτο της Φλώρινας), τραυματίστηκαν θανάσιμα και οι δύο.

• Ανθυπολοχαγός Λυμπερόπουλος Μαρίνος (καπετάν Κρόμπας) από την Ιθώμη της Μεσσηνίας.

Γεννήθηκε το 1875. Εδρασε στην περιοχή του Μορίχοβου και έφθασε ως το Μοναστήρι. Εγινε φόβος και τρόμος των Βουλγάρων κομιτατζήδων. Η δράση του θορύβησε και τους Τούρκους, που κινήθηκαν εναντίον του και τον περικύκλωσαν. Στις 7 Νοεμβρίου 1905 σκοτώθηκε στο χωριό Πετάλινο (σ.σ.: ανήκει στη FYROM).

• Λοχαγός Μωραΐτης Μιχαήλ (καπετάν Κόδρος) από την Αθήνα.

Γεννήθηκε το 1856. Πήρε μέρος στον πόλεμο του 1897. Την άνοιξη του 1905 ως επικεφαλής σώματος 40 ανδρών πέρασε στη Μακεδονία. Στις 16 Μαΐου 1905 συνέτριψε μεγάλη δύναμη κομιτατζήδων έξω από την Καστανερή. Δύο ημέρες αργότερα περικυκλώθηκε από μεγάλη δύναμη Τούρκων και σκοτώθηκε μαζί με τους περισσότερους άνδρες του.

• Ανθυπολοχαγός Τσοτάκος Νικόλαος (καπετάν Γέρμας).

Γεννήθηκε στη Γέρμα Λακωνίας το 1874, απ’ όπου πήρε και το ψευδώνυμό του. Ως ανθυπολοχαγός με ένα σώμα 45 επίλεκτων ανδρών, κυρίως από τη Λακωνία, στις 7 Ιουνίου 1907 πέρασε στη Μακεδονία, όπου ανέπτυξε έντονη δράση προστασίας των ελληνικών πληθυσμών. Επεσε, όμως, θύμα προδοσίας. Περικυκλώθηκε από 2.000 Τούρκους και έπεσε ηρωικά μαχόμενος (16/7/1907) στη θέση Καλογερικό. Μόλις τρεις από τους άνδρες του σκοτώθηκαν.

• Ανθυπολοχαγός Παπαδάς Ζαχαρίας (καπετάν Φούφας) από τον Αγιο Πέτρο Αρκαδίας.

Γεννήθηκε το 1876. Στη Δυτική Μακεδονία πέρασε το 1906. Εδρασε στην ευρύτερη περιοχή Βιτσίου – Φλώρινας – Περιστερίου. Τον Μάρτιο του 1906 εισέβαλε στην περιοχή των Κορεστίων, όπου απέκρουσε τουρκική επίθεση 250 ανδρών. Τον Ιούλιο του 1906 επέστρεψε στην Ελλάδα. Στις 10 Απριλίου 1907 ως επικεφαλής 35 ανδρών πέρασε πάλι στη Μακεδονία. Τη νύχτα της 7ης προς την 8η Μαΐου 1907 επιτέθηκε εναντίον Βουλγάρων κομιτατζήδων στο Παλαιοχώρι (σ.σ.: Φούφας). Στη μάχη που ακολούθησε έχασε τη ζωή του μαζί με τέσσερις άνδρες του.

• Ανθυπίλαρχος Πραντούνας Χρήστος (καπετάν Καψάλης).

Ο πατέρας του, ναξιώτικης καταγωγής, ήταν ειρηνοδίκης στα Λεχαινά Ηλείας, όπου γεννήθηκε το 1873 ο Χρήστος Πραντούνας. Παππούς της μητέρας του ήταν ο

Μεσολογγίτης ήρωας του 1821 Χρήστος Καψάλης. Σπούδασε δύο χρόνια στην Ιατρική και το 1893 κατατάχθηκε εθελοντικά στο Ιππικό. Ως λοχίας διακρίθηκε στον πόλεμο του 1897. Πολεμούσε όρθιος, παρά τις προτροπές των συντρόφων του να προστατευτεί. Μια σφαίρα τον βρήκε στο μέτωπο. Τα τελευταία λόγια του ήταν «Ζήτω η Μεγάλη Ελλάς».

• Ανθυπολοχαγός Φραγκόπουλος Σπυρίδων (καπετάν Ζόγρας).

Γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1879. Καταγόταν από ονομαστή βυζαντινή οικογένεια. Σκοτώθηκε στα Λειβάδια του όρους Πάικου στις 18/5/1905.

• Υπολοχαγός Παπαδόπουλος Γεώργιος (καπετάν Νικηφόρος Β΄).

Δυστυχώς βρήκαμε ελάχιστα στοιχεία γι’ αυτόν. Καταγόταν από τη Βράχα Αιτωλοακαρνανίας. Σκοτώθηκε στο Πέτροβο στις 22/6/1907.

• Ευάγγελος Νάτσης (Γεωργίου) ή Στρεμπενιώτης.

Καταγόταν από τα Ασπρόγεια της Φλώρινας. Γεννήθηκε το 1876. Πήρε μέρος στον πόλεμο του 1897. Αρχικά, συνεργαζόταν με το βουλγαρικό κομιτάτο, ωστόσο η συνάντησή του με τον Γερμανό Καραβαγγέλη τον έκανε ν’ αλλάξει στάση. Το 1901 ήταν επικεφαλής σώματος 12 ανδρών. Τον Ιούνιο του 1903 ηγήθηκε ομάδας από Κρητικούς και Μακεδόνες. Μετά την εξέγερση του Ιλιντεν, πρόβαλε σθεναρή αντίσταση εναντίον των κομιτατζήδων. Στις 12/5/1904, επιστρέφοντας από το Μοναστήρι, έπεσε σε ενέδρα Βουλγάρων μεταξύ Αετού και Ασπρογείων και σκοτώθηκε.

• Καπετάν Κώττας (Κωνσταντίνος Χρήστου).

Ενας από τους πιο ξακουστούς Μακεδονομάχους. Γεννήθηκε στη Ρούλια της Φλώρινας (σ.σ.: Κώτας) το 1863. Υπήρξε πρόκριτος της κοινότητας και πρόεδρός της από το 1893 ως το 1896. Εκανε διάφορα επαγγέλματα. Τον Αύγουστο του 1902, με υπαρχηγούς τους Σ. Παρασκευαΐδη, Π. Κύρου και Δ. Νταλίπη, άρχισε τη δράση του. Σημείωσε μεγάλες νίκες επί των Τούρκων στον Λευκώνα, στο Πισοδέρι και στον Αγιο Γερμανό. Από τον Ιανουάριο του 1904 συνεργάστηκε με Ελληνες αξιωματικούς που είχαν έρθει στη Μακεδονία. Στις 9 Ιουνίου 1904 συνελήφθη από τους Τούρκους στη Ρούλια και απαγχονίστηκε στο Μοναστήρι, παρά τις προσπάθειες για την απελευθέρωσή του.

• Δημήτριος Γκογκολάκης.

Καταγόταν από το Μητρούσι Σερρών, απ’ όπου πήρε και το προσωνύμιο «Μητρούσης». Από το 1904 εντάχθηκε στο σώμα του Χαλκιδικιώτη οπλαρχηγού

Γιαγκλή. Η δολοφονία της γυναίκας του και του παιδιού τους από κομιτατζήδες το 1906 τον συγκλόνισε. Με τους άνδρες του σκότωσε 30 κομιτατζήδες.

Image not found or type unknown

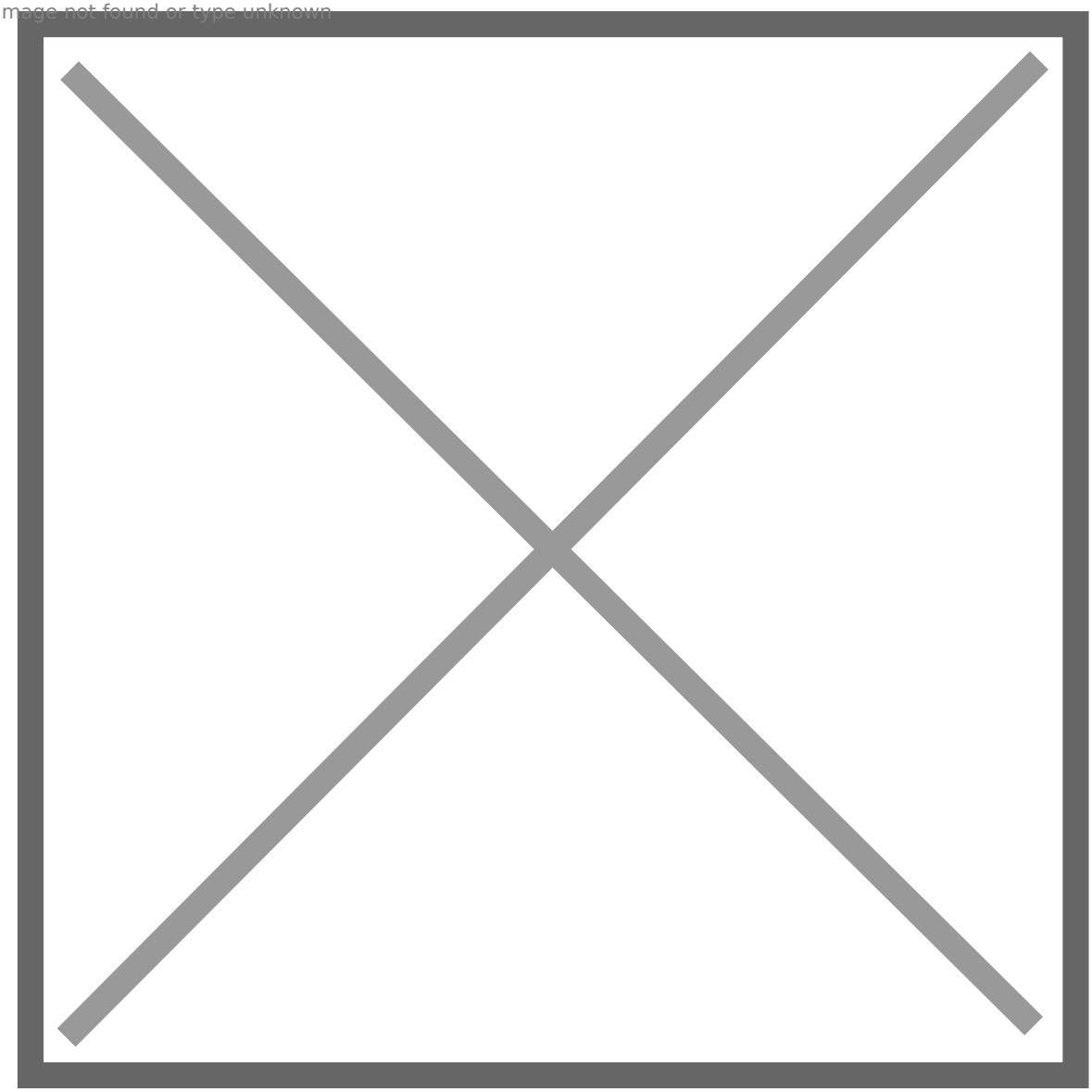

Image not found or type unknown

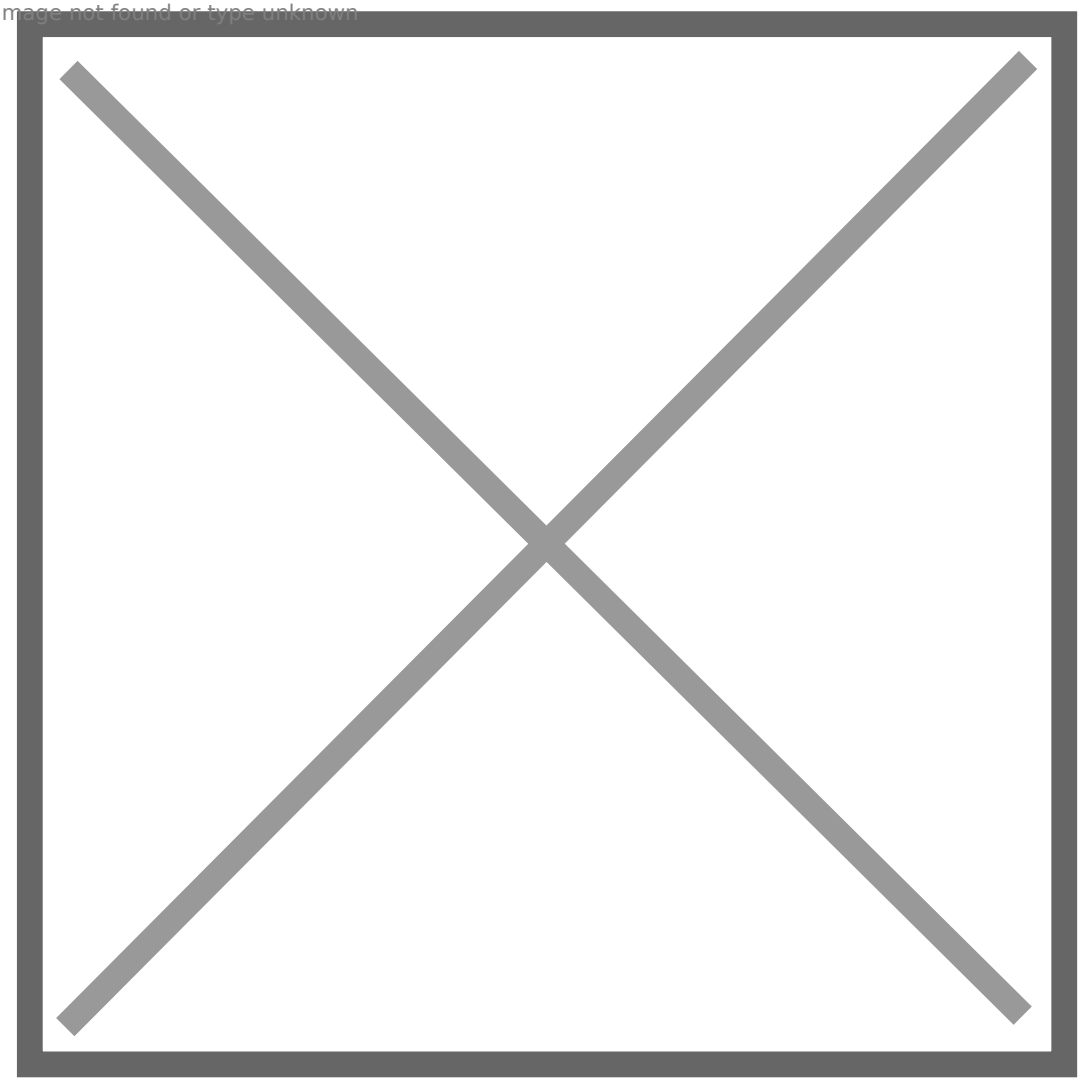

Image not found or type unknown

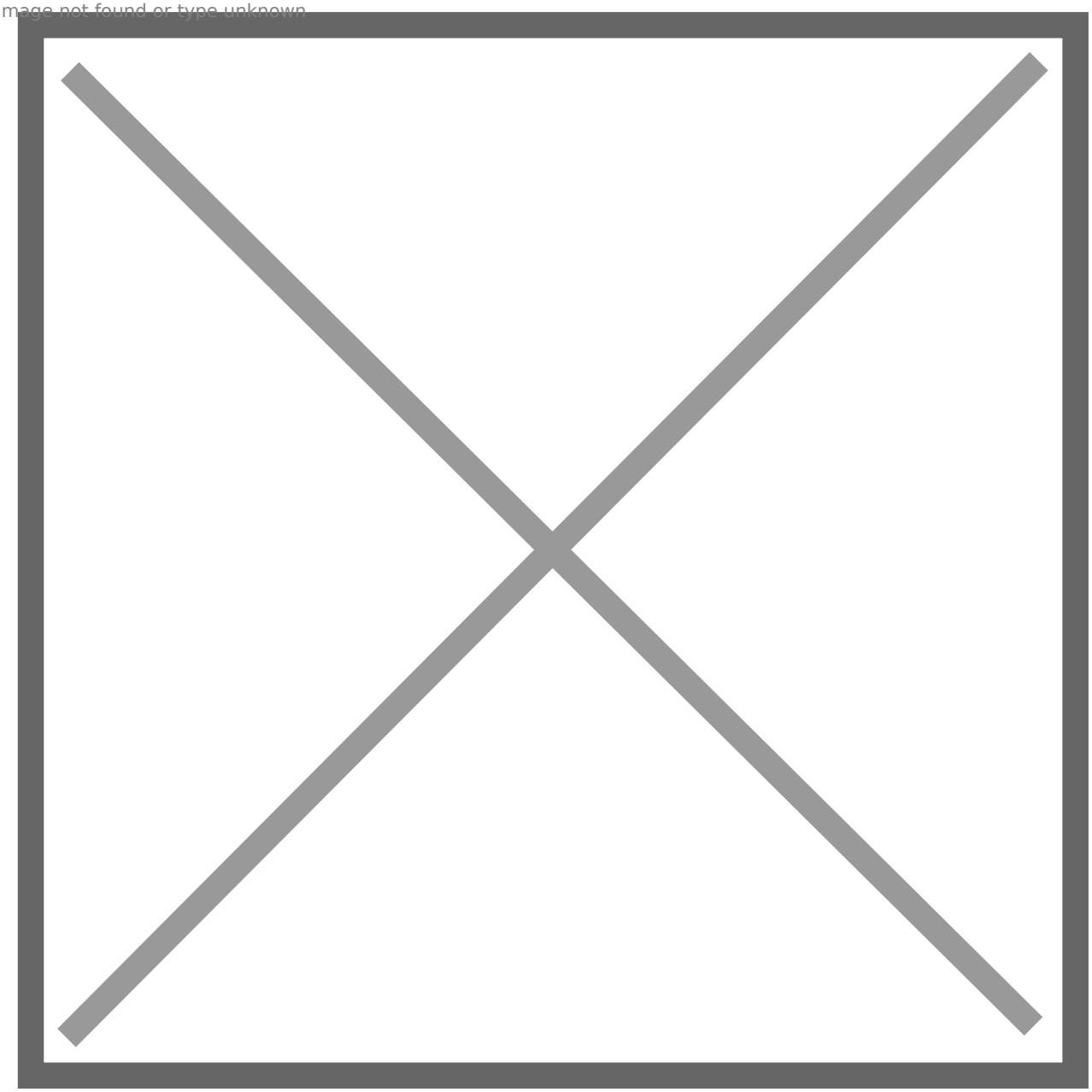
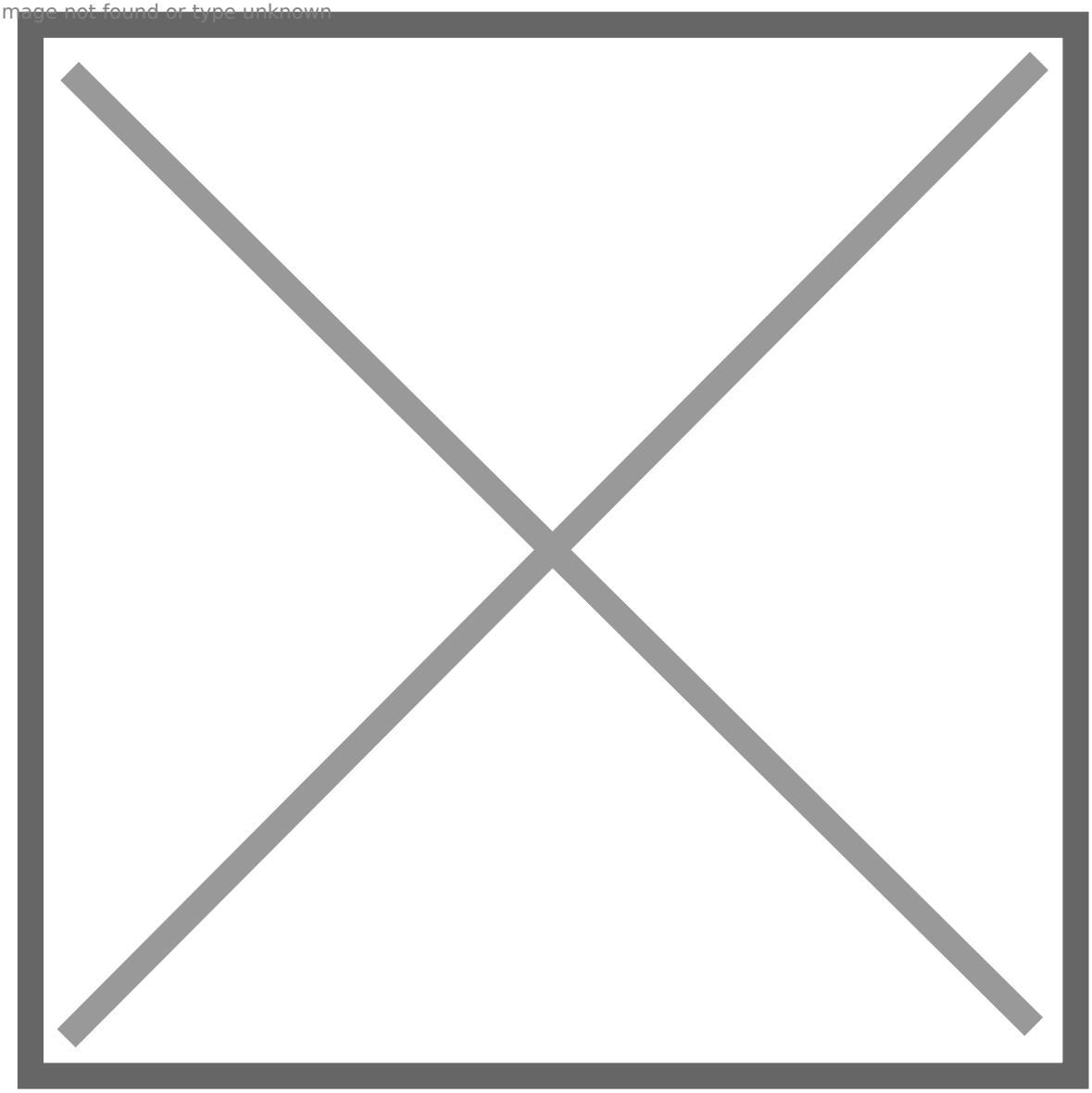
Image not found or type unknown